

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 10 грудня 2025 р. № 1628

ПОРЯДОК
реалізації експериментального проекту підготовки слухачів
підготовчого відділення “Відкритий шлях до вищої освіти”
у закладах вищої освіти

1. Цей Порядок визначає механізм реалізації експериментального проекту підготовки слухачів підготовчого відділення “Відкритий шлях до вищої освіти” у закладах вищої освіти (далі — експериментальний проект).

2. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

1) державний грант на навчання “Відкритий шлях до вищої освіти” (далі — державний грант на навчання) — безповоротна фінансова допомога за рахунок коштів державного бюджету, що забезпечує повну або часткову оплату вартості навчання на підготовчому відділенні “Відкритий шлях до вищої освіти” в закладах вищої освіти, що надається слухачу підготовчого відділення денної форми підготовки, якого зараховано на навчання за кошти фізичних осіб;

2) освітні втрати — будь-які втрати знань, умінь, навичок та/або уповільнення чи переривання академічного прогресу для конкретної особи внаслідок виникнення паузи чи погіршення умов навчання або внаслідок тимчасової окупації територій України чи широкомасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України;

3) сертифікат на державний грант на навчання (далі — сертифікат) — повідомлення, сформоване засобами мобільного додатка Єдиного державного веб-порталу електронних послуг (Дія) (далі — мобільний додаток Порталу Дія (Дія) (за наявності технічної можливості), про можливість надання слухачу підготовчого відділення державного гранта на навчання;

4) слухач підготовчого відділення “Відкритий шлях до вищої освіти” закладу вищої освіти (далі — слухач підготовчого відділення) — фізична особа, яка відповідає вимогам участі в експериментальному проекті та зарахована до закладу вищої освіти слухачем підготовчого відділення такого закладу вищої освіти;

5) споживча допомога — безповоротна фінансова допомога за рахунок коштів державного бюджету, що забезпечує задоволення мінімальних споживчих потреб, яка надається слухачу підготовчого відділення “Відкритий шлях до вищої освіти” закладу вищої освіти денної форми підготовки, якого зараховано на навчання за кошти фізичних осіб та який не отримує інших виплат з державного бюджету.

3. Метою реалізації експериментального проекту є подолання освітніх втрат, що виникли внаслідок тимчасової окупації територій України чи широкомасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України та збереження людського капіталу шляхом підвищення рівня підготовки громадян України до вступних випробувань та конкурсного відбору на навчання для здобуття вищої освіти.

4. Учасниками експериментального проекту є заклади вищої освіти та громадяни України таких категорій:

1) жителі тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України, територій активних бойових дій (територій активних бойових дій, на яких функціонують державні електронні інформаційні ресурси), територій можливих бойових дій, включених до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 28 лютого 2025 р. № 376, які не змогли взяти участь у вступній кампанії;

2) особи, позбавлені особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення;

3) особи, звільнені з військової служби усіх категорій після 24 лютого 2022 р.;

4) громадяни України, які проходять військову службу, що мають можливість, бажання і згоду командування;

5) громадяни України, які повернулися з-за кордону;

6) громадяни України, які перебувають за кордоном;

7) особи, зареєстровані для участі в національному мультипредметному тесті, які не з'явилися на тестування і при цьому не належать до категорій осіб, зазначених у підпунктах 1—5 цього пункту;

8) особи, які не успішно склали національний мультипредметний тест;

9) випускники останнього року навчання закладів загальної середньої освіти, професійної освіти, фахової передвищої освіти.

5. Координатором реалізації експериментального проекту є МОН.

6. Участь в реалізації експериментального проекту є добровільною для всіх учасників експериментального проекту.

7. Джерелом фінансування експериментального проекту є кошти державного бюджету, а також кошти міжнародної технічної допомоги в рамках програм допомоги і грантів ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ, інших джерел, не заборонених законодавством.

8. Підготовче відділення “Відкритий шлях до вищої освіти” (далі — підготовче відділення) запроваджується у закладах вищої освіти:

державної форми власності — за рішенням МОН або іншого органу, до сфери управління якого належить заклад вищої освіти;

комунальної або приватної форми власності — за рішенням їх засновників.

9. Тривалість програми (програм) підготовки слухачів підготовчого відділення становить від трьох до шести місяців.

10. Підставою для оголошення прийому на навчання на підготовчому відділенні є рішення про відкриття підготовчого відділення, освітня програма підготовчого відділення та положення про підготовче відділення закладу вищої освіти (далі — положення про підготовче відділення), що затверджені вченою радою закладу вищої освіти відповідно до цього Порядку.

11. Зарахування слухачів підготовчого відділення здійснюється один або два рази на рік за рішенням закладу вищої освіти: не пізніше 1 грудня та/або не пізніше 1 березня відповідно до положення про підготовче відділення.

Особа може отримати для навчання на підготовчому відділенні державний грант на навчання одноразово.

12. Фізичні особи, зазначені у пункті 4 цього Порядку, можуть набути статусу слухача підготовчого відділення, якщо вони здобули повну загальну середню освіту (завершують її здобувати в поточному навчальному році) і раніше не навчалися на підготовчому відділенні та/або не набували статусу здобувача вищої освіти на першому або другому рівні вищої освіти за кошти державного бюджету (крім осіб, які не розпочали навчання) та/або за кошти фізичних (юридичних) осіб.

13. Для набуття статусу слухача підготовчого відділення закладу вищої освіти особи подають через офіційний веб-сайт закладу вищої освіти заяву в режимі он-лайн із зазначенням:

прізвища, власного імені, по батькові (за наявності), дати народження, паспортних даних;

реквізитів документа про повну загальну середню освіту, — якщо такі реквізити містяться в Реєстрі документів про освіту Єдиної державної електронної бази з питань освіти (далі — Єдина електронна база); або

відомостей про надання засвідченої копії документа, інформація про який відсутня в зазначеному Реєстрі; або

відомостей про видачу довідки про навчання на останньому році навчання закладу загальної середньої освіти, професійної освіти, фахової передвищої освіти;

категорії учасників експериментального проекту, передбаченої пунктом 4 цього Порядку, та реквізитів або відомостей про надання електронних копій оригіналів підтвердних документів;

форми підготовки (денна/дистанційна);

навчального предмета на вибір (в разі зазначення іноземної мови додатково здійснюється вибір мови із запропонованого переліку);

джерела фінансування (за рахунок коштів державного бюджету у визначених цим Порядком випадках або за рахунок коштів фізичних та/або юридичних осіб).

У разі навчання за кошти фізичних та/або юридичних осіб укладається відповідний договір (контракт) про фінансові зобов'язання щодо оплати навчання. Договір (контракт) про фінансові зобов'язання щодо оплати навчання може бути укладений дистанційно з накладенням кваліфікованих електронних підписів, зокрема шляхом акцептування публічної оферти.

До заяви в електронній формі особа додає мотиваційний лист разом з додатками, що надсилаються нею на визначену закладом вищої освіти адресу електронної пошти.

14. Для іноземних документів про освіту здійснюється валідація шляхом проведення аналізу документа про освіту в частині відповідності освітнього рівня умовам доступу до вищої освіти та вимогам щодо оформлення документів про освіту. Валідація здійснюється приймальною комісією закладу вищої освіти або установою, на яку покладено функції національного інформаційного центру академічної мобільності.

15. Приймальна комісія закладу вищої освіти за підсумками розгляду поданої особою заяви, доданих до неї документів та перевірки щодо відповідності особи вимогам щодо участі в експериментальному проекті приймає рішення про зарахування особи на навчання на підготовчому відділенні.

16. Накази про зарахування особи слухачем підготовчого відділення видаються керівником закладу вищої освіти на підставі рішення приймальної комісії закладу вищої освіти.

У разі коли слухач підготовчого відділення без поважних причин не розпочав навчання протягом 10 календарних днів від дати їх початку, наказ про зарахування скасовується в частині, що стосується такої особи.

17. Освітній процес на підготовчому відділенні закладу вищої освіти проводиться відповідно до положення про підготовче відділення, освітньої програми підготовчого відділення та положення про організацію освітнього процесу в закладі вищої освіти.

18. У закладах вищої освіти, що є учасниками експериментального проекту, фактичне місце перебування яких знаходиться за межами територій активних бойових дій (територій активних бойових дій, на яких

функціонують державні електронні інформаційні ресурси), територій можливих бойових дій, включених до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 28 лютого 2025 р. № 376, навчання слухачів підготовчого відділення за денною формою передбачає безпосередню участь слухачів в освітньому процесі в аудиторіях закладу вищої освіти.

19. Освітня програма підготовчого відділення включає навчання слухачів підготовчого відділення з кожного обов'язкового навчального предмета в обсязі, не меншому ніж 90 годин безпосередньої участі слухачів в освітньому процесі, та містить не менше одного навчального предмета на вибір у такому самому обсязі.

Додатково заклад вищої освіти з урахуванням потреб та відповідно до законодавства для окремих категорій слухачів підготовчого відділення зобов'язаний забезпечити українознавчий компонент, психологічну підтримку, професійну орієнтацію.

20. Заклади вищої освіти, що є учасниками експериментального проекту, забезпечують поселення слухачів підготовчого відділення денної форми підготовки, які не мають постійного місця проживання за місцем розташування закладу вищої освіти, в гуртожитках.

21. Випускниками підготовчого відділення вважаються особи, які повністю виконали навчальний план, засвоїли програми відповідних дисциплін та успішно склали випускні экзамени з кожного навчального предмета.

Випускники підготовчого відділення отримують свідоцтво про навчання на підготовчому відділенні (далі — свідоцтво) в електронній формі з переліком курсів вивчених дисциплін та оцінок відповідних випускних екзаменів.

Випускники підготовчого відділення в рік отримання свідоцтва в разі вступу на навчання для здобуття вищої освіти до закладу вищої освіти, в якому вони проходили підготовку, на спеціальності, яким надається особлива підтримка, отримують 15 додаткових балів до конкурсного балу за особливі успіхи у навчанні.

22. У разі навчання на підготовчому відділенні за денною формою слухачі підготовчого відділення, які належать до категорій осіб, зазначених у підпунктах 1—4 пункту 4 цього Порядку, та зараховані на навчання на підготовчому відділенні за рахунок коштів фізичних осіб, забезпечуються правом на надання державних грантів на навчання, компенсацію витрат на проживання у гуртожитках (в разі поселення) та виплату споживчої допомоги у розмірі одного прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня календарного року на одну особу, в розрахунку на місяць за рахунок коштів державного бюджету.

Дія абзацу першого цього пункту не поширюється на фізичних осіб, що є учасниками експериментального проекту, щодо надання державної допомоги на навчання дітям деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, допомога, яким була надано відповідно до Порядку реалізації експериментального проекту щодо надання державної допомоги на навчання дітям деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 березня 2025 р. № 318 “Про реалізацію експериментального проекту щодо надання державної допомоги на навчання дітям деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України” (Офіційний вісник України, 2025 р., № 32, ст. 2141).

23. Підготовка, забезпечення та проведення навчання за державні гранти на навчання на підготовчому відділенні закладів вищої освіти, що є учасниками експериментального проекту, здійснюється відповідно до договору, який укладається між МОН та закладом вищої освіти, примірна форма якого затверджується МОН. Оплата за відповідними договорами здійснюється на рахунки спеціального фонду закладів вищої освіти.

24. Розмір державного гранта на навчання визначається як добуток тривалості навчання (у місяцях) та розміру гранта на місяць навчання, яка встановлюється на рівні вартості одного місяця навчання, розрахованої закладом вищої освіти відповідно до законодавства. Розмір гранта на місяць навчання не може перевищувати 3 тис. гривень. Державний грант виплачується одноразово протягом місяця після видання МОН наказу про його надання.

25. Слухачу підготовчого відділення в разі наявності в нього встановленого мобільного додатка Порталу Дія (Дія) на електронному носії, критерії якого підтримують його використання, та проходження слухачем електронної ідентифікації та автентифікації, автоматично надходить сертифікат засобами мобільного додатка Порталу Дія (Дія) (за наявності технічної можливості), що містить таку інформацію:

прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) слухача підготовчого відділення;

найменування закладу вищої освіти;

розмір державного гранта на навчання;

граничний строк підтвердження державного гранта на навчання;

ідентифікаційний номер державного гранта на навчання в Єдиній електронній базі (за наявності);

додаткові відомості (за наявності).

Після отримання сертифіката слухач підготовчого відділення може підтвердити або відмовитися від отримання державного гранта на навчання.

26. Відомості про здобувачів освіти, необхідні для формування сертифіката, формуються МОН на основі інформації з Єдиної електронної бази та передаються до Мінцифри (за наявності технічної можливості) за узгодженим графіком шляхом електронної інформаційної взаємодії в установленому законодавством порядку.

Підтвердження надання державного гранта на навчання, сформоване засобами мобільного додатка Порталу Дія (Дія) (за наявності технічної можливості), завершується накладенням віддаленого кваліфікованого електронного підпису “Дія. Підпис” (“Дія ID”).

Сформоване підтвердження та відомості про надання державних грантів на навчання передаються засобами мобільного додатка Порталу Дія (Дія) (за наявності технічної можливості) шляхом електронної інформаційної взаємодії до Єдиної електронної бази.

27. Державний грант на навчання виплачується до:

1 березня — у разі коли наказ про його надання слухачу підготовчого відділення затверджено МОН до 1 січня;

1 травня, — якщо наказ на його надання затверджено МОН після 1 січня.

28. Надання державного гранта на навчання припиняється в разі подання слухачем підготовчого відділення звернення про припинення надання державного гранта на навчання до МОН, відрахування слухача підготовчого відділення, про що закладом вищої освіти вноситься відповідна інформація до Єдиної електронної бази.

Надання державного гранта на навчання припиняється з 1 числа місяця, що настає після дати подання до МОН звернення про припинення надання державного гранта на навчання, або з 1 числа місяця, що настає після закінчення 30-денного календарного строку після зазначеної в Єдиній електронній базі дати відрахування слухача підготовчого відділення.

Надання державного гранта на навчання слухачу підготовчого відділення припиняється наказом МОН із зазначенням дати припинення протягом 10 робочих днів після виявлення обставин, передбачених абзацом першим цього пункту.

Залишок невикористаних коштів державного гранта на навчання перераховується з відповідного рахунка закладу вищої освіти до державного бюджету відповідно до договору про участь закладу вищої освіти в реалізації експериментального проекту, укладеного відповідно до цього Порядку.

29. Виплата державних грантів на навчання та споживчої допомоги здійснюється в межах відповідних бюджетних призначень, передбачених у державному бюджеті на відповідний рік закладам освіти за місцем навчання слухача підготовчого відділення, на:

відповідні рахунки для зарахування до спеціального фонду державного бюджету власних надходжень бюджетних установ, відкриті в органах Казначейства закладам вищої освіти державної, комунальної форми власності;

поточні рахунки, відкриті в банках закладам вищої освіти приватної форми власності;

небюджетні рахунки, відкриті в органах Казначейства закладам вищої освіти, що створені в організаційно-правовій формі державного некомерційного підприємства.

30. Компенсація витрат на проживання в гуртожитках слухачів підготовчого відділення денної форми підготовки, які не мають постійного місця проживання за місцем розташування закладу вищої освіти та належать до категорій, зазначених у підпунктах 1—4 пункту 4 цього Порядку, здійснюється МОН в обсязі не більше ніж 800 гривень на місяць. Виплата здійснюється на підставі такої інформації про слухачів підготовчого відділення: прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності); реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім осіб, які мають відмітку в паспорті громадянина України про право здійснювати платежі за серією (за наявності) та номером паспорта громадянина України); контактний номер телефону; кількість днів розміщення та обсяги витрат, необхідних для покриття спожитих такими особами житлово-комунальних послуг. Зазначена інформація подається до МОН закладом вищої освіти.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 10 грудня 2025 р. № 1628

ЗМІНИ,
що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України
від 17 серпня 2002 р. № 1133 і від 19 лютого 2020 р. № 131

1. Підрозділ “МОН” розділу 4 “Заходи у галузі освіти” переліку позашкільних навчальних закладів та заходів з позашкільної роботи з дітьми, а також закладів та заходів у галузі освіти, що забезпечують виконання загальнодержавних функцій, видатки на які здійснюються з державного бюджету, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2002 р. № 1133, доповнити такою позицією: “Здійснення комплексу заходів щодо реалізації експериментального проекту підготовки слухачів підготовчого відділення “Відкритий шлях до вищої освіти” у закладах вищої освіти”.

2. У Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для реалізації загальнодержавних заходів у сфері освіти, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 19 лютого 2020 р. № 131:

1) пункт 3 доповнити підпунктом 18 такого змісту:

“18) реалізацію експериментального проекту підготовки слухачів підготовчого відділення “Відкритий шлях до вищої освіти” у закладах вищої освіти.”;

2) доповнити Порядок пунктом 17¹ такого змісту:

“17¹. За рахунок бюджетних коштів за напрямом, визначеним підпунктом 18 пункту 3 цього Порядку, здійснюються видатки на оплату послуг з підготовки слухачів підготовчого відділення “Відкритий шлях до вищої освіти” шляхом укладення між МОН та відповідними закладами вищої освіти договору, примірна форма якого затверджується МОН.”.
